

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Közlönetésért helyben, házhoz hordva:

Égész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:

SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:

HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán felvéve

Égész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

A tisztviselők nyomora

Debrecen, nov. 24.

Többször is megemlékeztünk arról, hogy a mindenrendű és rangu tisztviselők az általános drágasággal szemben tehetetlenül állanak. Egyáltalában nem lehet csodálkozni azon, ha minden alkalmat sietnek megragadni arra nézve, hogy nyomorult helyzetükön segítsenek. A nőtlen, vagy a család nélküli álló tisztviselő még csak meg él. Nem érzi a drágaságnak azt a súlyos terhét, amely valóban érviselhetetlen. De azok a tisztviselők, akiknek gyermekeik eltartásáról és neveltetéséről is kell gondoskodni: igen elszomorító helyzetben vannak. Csak természetes tehát, ha naponként arról olvasunk, hogy a tisztviselők helyzetük javítására itt is, ott is gyűlést tartanak, kérvényeznek és minden módon — minden célravezető eszközzel segíteni igyekeznek terheiken. Hogy pedig ez a nyomor és az életviszonyok nehézsége csakugyan beállott, azt gondolkozó embernek magyarázni fölösleges.

Gondoljuk el, hogy ma már Debrecenben egy családos tisztviselő igen szerény lakást sem kap 900—1000 koronán alul. A legegyszerűbb ruhát nem csinálják meg 70—80 koronán alul. A fa, a hus, a világítás, a kenyér, a tej régebbi árakhoz képest, kétszeres, sőt háromszoros árra szökkent. Mindezek a szükséges, az elkerülhetetlen kiadások, amelyekre minden embernek szüksége van. Arra gondolni sem akarunk, hogy a tisztviselőknél még szórakozási fedezete is legyen, noha olykor egy kis színház, vagy más szolid időtöltést is meg-

érdemelnek. De ezt számításon kívüli kell hagyni. Ennélfogva, ha csak azt számítjuk is fel, a mi a megélhetéshez föltétlenül szükséges, akkor is arra a tapasztalatra jutunk, hogy különösen a kisebb fizetésű családos tisztviselők a nyomorral határos nélkülözések között tengődnek.

A kis tisztviselő ha már két, három gyermekéről is kell gondoskodnia, kínos vergődések között tölti az életét. Összes szükségletét, még az élelmét, a fáját is részletfizetésre szerzetgi be, amelyeknek a drágasága mellett még kamatai is szokott lenni, amennyiben a részletre dolgozó kereskedő — akár élelmi szerrel, akár más áruval kereskedik — nem adja a portékáját olyan árban a hitelbe vásárlónak, mint annak, aki készpénzzel fizet. A szegény családos tisztviselőre tehát a drágaság is kétszeres sullyal nehezedik.

Mikor pedig a fizetéséhez hozzá jut, egyszerre számtalan oldalról rohanják meg számlákkal, úgy hogy képtelen váiamennyinek eleget tenni. Ekkor kénytelen prolongálni egyik vagy másik tartozását, ami ismét csak adósági tengerét növeli.

Ha pedig a pertől, a végrehajtástól akar menekülni legalább egyelőre, kérelemmel, könyörgéssel kell eljárni hitelezőit. Szóval a megalázások kálváriáját járja éveken keresztül.

Lehet-e az ilyen tisztviselő minden irányban független? Végezheti-e napi munkáját folytonos gond és tépelődés nélkül? Lehet-e nyugalma, megelégedése és boldogsága? Nem teher-e az élet, melyet verejtékesen küzdve, hurcol magával?

A tisztviselői nyomort nem akarjuk mi színeznii. Előttünk van naponta a példa. Láthatja, tudhatja minden ember. Láthatják és tudhatják első sorban azok a tisztviselők, akik magasabb állásaikban sokkal jobban vannak fizetve és mondják meg nekik, hogyha állásuknak megfelelőleg csak szerényen éneik is — tehetnek-e félre a fizetésükből valamit öregebb napjaikra? Bizonyára nem! Hát még a kisebb fizetésű családos apák?! Ezek igazán a közélet legnyomorultabb páriái, mert annyira sem védekezhetnek a drágasággal szemben, amennyire védekezni tud az utolsó favágó, aki ma már egy nap alatt 6—8 koronát keres és e mellé mást el nem fogyaszt, mint egy darab kenyeret egy kis szalonnát és pálinkát, amit egy koronával be tud szerezni.

A tisztviselő pedig máról-holnapra nem tud védekezni. Hosszas kérelmezés, még hosszabb várakozás után ha jut valami drágasági pótlékhoz, de még az se bizonyos. És ha igen, az akkor is oly csekély, hogy csak az éhenhalástól menti meg. De bizonyára azt is hálaival fogadják, mert még a piánafnyi segély is néhány rövid napot felvidít az ő számukra is.

Igen természetesnek találjuk hát, ha napról-napra a tisztviselők mozgalmairól olvasunk és hallunk, mert sorsuk csakugyan elviseíhetetlen. És ha az állam csakugyan nagyobb gondot fordít az eddiginél a tisztviselők sorsára, ezzel nagy és üdvös szociális intézkedést végez, — mert ami nagyfontosságú eredmény, a családok züllését akadályozza meg. A családi jóllét, a családi élet boldogsága s ezzel a nemzeti

Katonatemetés

Irta: **Tárnai Iván.**

Katonát temetnek. Isten tudja, honnan Szakadt ide szegény jámbor istenadta. Ki tudja, tanyája, szülőföldje hol van? Van-e valakije, aki megsírhatja.

Hát már hogyne volna. Egy öreg anyóka — Parádés tisztsereg egész eltakarja — Fekete ruhában az utat ott röjja A koporsó után. Csak az édes anyja!

Megesik az ember szive a szegényen, Ahogy ott hallgatja a sirató szavát S bár a férfi-népnél a gyöngye szív szegyen, Oldalt könnyes szemmel haladnak a bakák.

Künn a városzélen oszlik a parádé. Elszéled a sok nép, ki erre, ki arra. Az érdeklődés már az élő bakaké, Gyászinduló után nótát huz a banda.

És a szegény öreg szüle csak vár, csak vár. Két szeméből a könny néha le-lecsordul. A temetés-kocsi csak alig látszik már. Megtörl a szemét és lassan megfordul.

Elébe kerülök. «Ugy-e édes néném, Ugy-e a fia volt, hogy úgy megsíratta?» Savószínű szemét félve veti elem, Ezer ráncos fejét tagadon ringatja.

«Nem. Nem a fiam volt szerelmes lelkem! Azt se tudom, kié, de látom, hogy árva. Tán a halálhíre még tán nem is ment el Az édes anyjához, a kis falujába.»

«Hát hozzá szegődtem, hogy legyen valakije, Ne menjen egyedül utolsó útjára. Megérzi, higgye meg, édes anyja szive, Hogy hullott könnyű is a koporsójára.»

Nekem is volt fiam. Már most nekem sincsen. Elvitte a császár, Boszniába, messzire, Pedig a fiam volt az egyetlen kincsem, Oszrt, hogy hazavártam, megjött a holt hure.

Erte sem jött könyes csak egyetlen szem sem, Ót sem siratta meg ott egyetlen lélek, Azért minden ilyen árva temetésen — Ugy-e érti lelkem? — őt siratom én meg.»

A sziv.

Irta: **Korvin Ottó.**

Az egész világból csak annyit tudtam, hogy haldokolt a melegtől.

Fájón támoogytam haza, az Arany János-utcán mentem. Nagy por volt ott és egy ház előtt sok szekér állott egymás mögött, esti sorokban, hazakészülőben. Ugy mentem, mint mindig. Fáradtan, megmeredt arccal, lelógó és öklöbe szorított kezekkel és nagyon mély szemmel, de belenéztém az emberek arcába és néha, bár

leginkább a falakat néztem — utóbbi időben ez a szenvedélyem. A falakat néztem és mégis megálltam, mert az út közepén két sárgaruhás leány volt s a földre nézett. És egyszer én is a földre néztem, oda, ahova ők s az utca szürke porában halott madár feküdt, azt láttam. Ők is azt nézték, talán köny is volt a szemükben, de ezt nem láthattam, az arcukat sem, meret előrehajlott nyakuk utbatolta a kalapjukat. Sárgaruhás testük csodás szép volt.

Megálltam és neztém őket, nagyon erősen nézhettem, mert egyszerre felemelték a fejüket és ők is rám néztek. Mély fekete szeme volt mindakettőnek, az engém — éreztem — tétova rezgésű, bizonytalan fényű volt. De találkoztunk a szemünkkel és forró nyári véretem a nézésük megerzselte.

Aztán félénken megfogták a halott madarat, kihült testét bersengve ölelték teneyerükkel, fájón ránéztek és ez a nézés volt a szegény élet temetése, — szép temetés volt. Odatették, hogy senki rá ne tapodjon, a pinceablak sarkába és én majdnem arcába vertem egy kocsisnak, aki kicsufolta őket érte. A nézésük tartott vissza.

És állva maradtak kicsit még az ablak előtt és én állva maradtam a tulsó oldalon. Aztán odamentem hozzájuk:

— Az ut pora nagyon szürke, a kicsiny veréb kihült teste nem kiáltott onnan magukhoz, mégis felemelték és szemükkel eltemették. Aza veréb boldogan halhatott, mert éreznie kel-

erő és lélekszám fejlődése és fejlesztése: első rangú állami feladat.

Az államnak okvotlen segítségére kell sietni a törvényhatóságoknak is abban, hogy tisztviselőik nyomorúságait enyhítsék. Előre látás és zóciális bölcsességre van itt szükség, mert a nyomor, ha egyszer arra kerül a sor, — irtózatossan szokott rombolni. Már pedig abból a nagyé s általános mozgalmából, ami most indult meg a törvényhatóságok között minden vonalon: biztosan lehet következtetni, hogy nagy és súlyos bajok nyomása alatt állanak. Adni pedig gyorsan kell, mert bis dat, qui cito dat!

Országgyűlés.

Viharos nemzetiségi vita.

A képviselőház ülése.

A nagy részvétlenség mellett folyó belügyi vitába ma ismét csak a nemzetiségi szónok vegyített élénkebb színeket. Kovácsy Kálmán beszéde után, amely a Nagy-Budapest kiépítését sürgette, Pop Cs. István román nemzetiségi képviselő szólalt fel, akinek beszéde alatt megismétlődtek azok a jelenetek, melyek sohasem maradnak el — valahányszor egy-egy nemzetiségi képviselő a megyei és községi közigazgatás nyomorúságos viszonyait vázolja.

A vármegyék a korrupció és a nepotizmus fészkei — mondotta Pop Cs. István. Természetesen erre minden oldalról zajos közbekiáltások hangzanak fel és követelik a szónok rendreállítását. Az elnök kénytelen engedelmeskedni s megtörténik az első rendreállítás.

— A nemzetiségi törvény nincs végrehajtva — folytatja Pop Cs. István.

Ujabb vihar, újabb lármá és még egy elnöki rendreállítás.

— Önök tesznek nekünk szemrehányást, hogy mi követünk el visszaéléseket?! Ott van Bereg megye, ahol magyar urak követték el a nagy botrányokat! A megyékben addig van rend, a míg a magyar uralkodó családok megférnek egymással, míhelt összevesznek, felfordul minden és ennek a szegény nép issza meg a levét.

Zaj és közbeszólás a válsz earre a sajnos — szomorú igazságra.

— Ne számolni akarjanak veünk, mint

lelt, hogy jönni fog két sárgaruhás leány, gondolta: most nyugodtan hajthatja porba a fejét. Az élet pora is nagyon szürke és beöle, lám, egy ember kiált magukhoz: én még nem haltam meg, mint az ott, én még nem is akarok meghalni, de az élethez szükségem volt a szív megismerésére, most, imé, rátaláltam a szívre, tanítisanak hát megismerni is azt.

És kusza szavaimon nem ütődtek meg, lassan feleltek:

— Az a veréb szóltanul is hozzánk kiállt, a szív a szóltanul kiállást is meghallja. A maga kiállását is meghallottuk, akkor, mikor reszkető szemét leemelte a falról és ránk nézett. Jöjjön most velünk.

Sétára mentünk és elmondtam nekik, hogy a hosszú éjszakák alatt vesztettem el a szívemet én, mikor a testem is már száz szurástól vérezett. És elmondtam, hogy azóta járok fehér arccal az utcán, mióta a sebeim beforrtak és üresen, egyedül, szívtelenül várom reggel az estét és este a reggelt. Elmondtam nekik törött mondatokban a legnagyobb csatát is, amelyben ott hagytam mindenemet s csak beteg testemmel tudtam kívánszorogni a szerelmesek csatáját; elmondtam, amit még senkinek, hogy éjjel elszálok a ligeti fákhöz és megkérdem őket, hogy boldogak-e? És azt is, hogy néha belülről dalok zaklatnak, gyönyörű dalok és azt is, hogy egyszer meg akartam halni.

És ők is elmondtak sorban mindent; a

azt Haydin Imre javasolta, hanem értsenek meg minket, a hogy ezt mi is szeretnők.

— Virilizmus az ország megmételtyezője. A főispán kandidálási joga helytelen stb. stb. — sok tulzás, sok igazság összekeverve és minden oldalról ideges türemsétség a közbeszólásokban, a melyek ugyanugy tulzásokba esnek, mjnt a szónok.

Az egyházkerületi közgyűlés utolsó napja

A presbiter választási szabályrendelet.

Csekély érdeklődés nyilvánult meg a tiszántúli református egyházkerület tegnapi, harmadik napja inánt. Egyetlen egy fontos tárgy szerepelt csak a tegnapi közgyűlés napirendjén. Baksa Lajos dr. konvanti előadó, egyházkerületi világi főjegyző által az egyes egyházmegegyék erre vonatkozó véleményének tekintetbevételevel összeállított s a parókiális körökben való presbiterválasztásról szóló szabályrendelete. Az előterjesztett javaslat körül parázs vita keletkezett ugyan, de a közgyűlés végén is teljes egészében elfogadta az előadó javaslatát.

Ma került a sor a még tegnapi napra fennmaradt apróbb tanügyi bizottsági ügyekre is, melyeket egyszerű tudomásvétellel intézett el a közgyűlés.

A közgyűlés mai befejező tárgyalásairól az alábbi részletes tudósításunkban számolunk be:

Elnökség: Baltazár Dezső dr. püspök lelkészi és Degenfeld József gróf főgondnok világi elnök.

Jegyzők és előadók: Baksa Lajos dr. világi főjegyző, Futó Zoltán lelkészi, Kun Béla dr. világi jegyzők és Nagy Vilmos a tanügyi bizottság előadója.

Kun Béla dr. felolvassa a tegnapi gyűlésen módosított határozati javaslatokat, melyeket a közgyűlés megerősít.

Baksa Lajos dr. főjegyző jelenti, hogy a zsinati törvények szerint azon egyházközségekben, hol több lelkész van, parókiális körök lévén alakítandók, az erre vonatkozó szabályrendeletet az egyházkerület egyházközségeire vonatkozóan már kiadta, — felszólította egyben az egyházmegegyéket, hogy a parókiális körökben való presbiterválasztásokra s a kerület bizottsága által megállapított vonatkozó sza-

bályrendeletre véleményüket a püspöki hivatalhoz terjesszék föl. Az egyházmegegyék az egyházkerületi felhívásnak eleget tettek s véleményeik alapján állította össze a bizottság az alábbi

szabályrendeletet:

A tiszántúli ref. egyházkerület szaablyrendelete a parókiális köröket szervezett egyházközségekben a presbiterek választási módjáról:

1. §. A parókiális köröket szervezett egyházközségben minden parókiális kör külön választókört képez.

2. §. Az egyházközség választott presbiteri közül az egyes választói körök által választandó presbiterek és póttagok számát a presbiterium 12 évről 12 évre állapítja meg.

3. §. A választás vezetésére mindegyik választókörbe külön bizottság küldendő ki.

4. §. A választásra az egyh. I. t.-c. 30—37. §§-ai irányadók.

5. §. A két vagy több helyen megválasztott presbyter és póttag a választás jogerőre emelkedésétől számított 8 nap alatt a presbiterium előtt nyilatkozhatnak, hogy mely választókör megbízást tartja meg. Ily nyilatkozat hiányában azon megbízás marad érvényben, melyre több szavazatot kapott.

A megüresedett rendes helyre az elnökség az illető körből póttagot hív be, a póttag a póttag helyének választás után leendő betöltését a presbiterium csak szükség esetén rendel el.

Baksa Lajos dr. főjegyző elfogadásra ajánlja a bizottság szabályrendelettervezetét.

Szele György: Nem fogadja el a bizottság szabályrendelet-tervezetét, kéri a debreceni egyházmegegye által összeállított szabályrendelet tervezetét felolvasni és elfogadni. Nem fogadhatja el különösen a szabályrendeletnek 1. és 2. pontjait, melyek azt mondják ki, hogy a parókiális kör területéről választandó presbitereket a parókiális kör választásra jogosult tagjai válasszák. Szerinte ennek elfogadásával törvényellenes határozatot hoz az egyházkerület s az előadó szabályrendelet-javaslatnak törvényes hatályba helyezését az egyháztagokkal szemben jogcsökkenés áll be.

Ugyanis az egyházi törvények azt mondják ki, hogy az egyházközségi szavazatra jogosult tagjainak összesége választja a lelkészt, főgondnokot és presbiteriumot. Ez a körülmény fenn fog állani továbbra is a kisebb s parókiális körökre fel nem osztott községekben, de a parókiális körökre szakadó egyházközségekben nem, mivel a presbiteri tagok parókiális körönként lennének a szabályrendelet-tervezet szerint választhatók. Azután pedig nagyon bajos lenne a szintén az egyházközségi tagok részéről választandó tanári és tanítói képviselőknek a parókiális körök között leendő felosz-

sárgaruhás lányok azt mondták, hogy ők még nem hallottak fákat és fákhöz beszélni, hogy ők nem tudják a falat nézni és embert nem, csak az életet szeretik, pedig nekik szívük van.

Az elváláskor kezet sem fogtunk, akkor azt mondtam:

— Én nem mondtam meg a nevemet, mert az most nem fontos, én csak magukkal szeretném a szívemet keresni, holnap a veréhhál helyén megvárom magukat, ha akarnak segíteni nekem ebben a nagy keresésben, odajönnék és elfelejtjük egymást, ha nem akarják.

És ők azt mondták:

— Nekünk is mindegy, hogy mi a neve. Mi csak a szívet akarjuk megkeresni és azt hisszük, még is fogjuk találni, mert a maga szíve szép és nagy, meg fogjuk ismerni.

Szétmentünk. Másnap ott voltam és épp akkor érkeztek ők is, rögtön egymással mentünk emberek közé, de nem láttuk az embereket, talán azok se minket. Beszélgettünk is, talán újra azt mondtam, amit tegnap, de tudtam is én a tegnapiról egyáltalában?

És harmadnap és ezentul mindig együtt voltunk egy hónap mulva is.

— Mondja, miért nézi maga most mindig a földet? — kérdezték tőlem egyszer.

— Egy verebet szeretnék kihűlt testtel találni, hogy felemelhessem és a pinceablakba tehessem. Azt hiszem, hogy most már meg tud-

nám tenni, mert úgy érzem, mintha megtaláltuk volna a szívemet.

Azért emlékezem, mert aznap többet nem beszéltem. És másnap nagy szél keredett, örülden rázta és megcsavarta a fákat és azt mondták azok, hogy fáznak, pedig már nem kérdeztem őket.

— Nekem a kezemben volt a kalap és hajamba belekapott a szél, a fülem mellett elsüvített és kószán füttyölt két kemény között. Ott vártam az Arany János-utcában, mint vagy ötven napja már és nevettem a szelet, amint belevágja arcomba a jobboldalon és megbánóan kímélt onnan újra. Egy órahosszat játszottam így a széllel és nagyon este volt, mikor észrevettem, hogy ma nem jönnek. És azt mondtam a szélnek:

— Ma megint megcsalódtam. Azt hittem, hogy e lányoknak szívük van és a szívükből adtak nekem egy cseppet és lám, fuj a szél, hát ők nem jöttek, pedig tudták, hogy itt fogok várni. Azt hittem, ők adtak nekem a szívükből, pedig én adtam, látom, nekik a szívtelenségemből.

Haragosan belevágtam öklömmel a szélbe és hazaindultam.

A köruton nagy szélroham jött nekem és a lábamhoz sodort egy madártestet.

És én halálosan megsápadva tovább mentem.

... is. Mindezek alapján az előadói javaslat elfutását és a debreceni református egyházmegye szabályrendeletének elfogadását indítványozza.

Ferenczy Gyula dr.: Az előadói javaslat-hoz hozzájárul s azt örömmel üdvözlö. Nem tartaná helyesnek azt, hogy a presbiteriumok tagjait az egyházközségi tagok összesége választaná. Példákra hivatkozik. Felemlíti, hogy a presbiteriumoknak a Kossuth-utcaról most is alig van tagja s így lelksze a presbiteriumban egy-magában áll. Különbösen is az egyh. törv. 34. §-a is azt mondja, hogy a presbiteriek a parókiális kör részéről választandók. Ajánlja az előadói szabályrendelet-tervezet elfogadását.

Könyves Tóth Kálmán: gyakorlati szempontokból vizsgálja a kérdést. Szerinte az, ha a parókiális körök választják a presbitereket, vizsályt fog szítani a parókiális körök között. Már pedig a debreceni egyház is csak mint egységes testület tudott nagy dolgokat kivívni. Csatlakozik Szele indítványához Jászi Viktor dr. Pártolja az előadói javaslatot.

Sass Béla: nem fogadhatja el a javaslatot a részletes tárgyalás alapján sem.

Az előadói javaslat mellett szólalt még föl dr. Balogh Ferenc, ellene Papp Imre.

Baksa dr. válasza után a közgyűlés a javaslatot úgy egészében, mint részleteiben elfogadja s a Konventhez jóváhagyás céljából felterjeszti.

Szell Kálmán lemondása folytán a missióügyi bizottságba Fekete Gyulát választják be.

Meddő vitát idézett elő Vargha Péter lelkes rendbirsági ügye si, de végre a közgyűlés egyhangulag elfogadta az előadó előterjesztését és Varga Pétert a rendbirság alól felmentette.

Ezután gyors egymásutánban egyszerű tudomásvétellel intézik el a tanügyi bizottsági ügyeket. Majd elfogadják a tanítók szolgálati pragmatikáját. Az iskolaállamosítási ügyeknél Baksa dr. felszólalt s kifogásolta azt, hogy az egyházak minden ok nélkül egymásután adják föl felekezeti iskolájukat, ami a katholizálással végződik. (Ugyanily szellemben szólalt föl György Endre is.)

Délután letárgyalták a fenmaradt díjlevélt s egyéb ügyeket, mire a közgyűlés három teljes napi tárgyalás után feloszlott. Jegyzőkönyv-hitelesítőként az elnök mellett: Sass Béla, Balogh Ferenc dr. és Szele György küldettek ki. — György Endre köszönetet mondott az elnökségnek a gyűlés bölcs vezetéseért.

A nagyerdei korcsolyapálya.

Megkezdik az építkezést.

Tudvalévő, hogy a nagyerdei korcsolyapálya ügyének végleges megoldása előtt a város legutóbbi közgyűlésén elhatározták, hogy az idén az ideiglenes jellegű korcsolyapályát állít fel a város.

A munkálatok elvégzésére a közgyűlés megbizta a tanácsot.

Aczél Géza főmérnököt a multkor felhívta a tanács, hogy tegyen részletes jelentést az ideiglenes korcsolyatér berendezéséről.

A főmérnök betervezte a tervet és a költségvetést, amellyel a tanács tegnapi ülésén foglalkozott.

A terv szerint a korcsolyapálya a jelenlegi játszótéren volna.

E hely közelében van egy kut, amely e látná könnyen vízzel a pályát.

A költségek összesen 24 ezer koronát tesznek ki.

A földmunka 800 korona, a megalapozás és aszfalttal való elátás 22 ezer korona, a melegedőszoba és berendezése 1200 korona.

A főmérnök a vasbeton alkalmazását nem javasolja, e helyett olyan burkolatot kell hasz-

nálni, amelyen 3—4 centiméteres víz könnyen fagy.

Ilyen anyag a Tarmach nevű konglomeratum, amely kátrány, szurok és kavics összetételéből áll.

Ezt az anyagot a Reichmann-féle kőbánya részvénytársaság készíti. Egyben becsatolta a főmérnök a részvénytársaság ajánlatát.

A város tanácsa letárgyalta a jelentést és megszavazta a 24 ezer korona költséget, amely a nagykölcson terhére állapittatik meg.

Megbizta a tanács a főmérnököt, hogy a munkálatokat rövidesen hajtassa végre.

Mire tehát beáll a tél, a korcsolyapálya meg lesz a Nagyerdőn nagy öröme azoknak, akik a téli sportnak kedvelői.

SZÍNHÁZ.

Ma, 1911 november 25-én, szombaton:

SÁRGA LILIAM

Vidéki történet három felvonásban.

Holnap, vasárnap, 1911 november 26-án délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal:

NAGYAPÓ.

Énekes népjáték.

Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal:

Ujdonság!

Itt először!

Ujdonság!

KIS GRÓF.

Operette.

Sárgaliliom. Ma este Biró Lajosnak népszerű kedves vidéki története, a «Sárgaliliom» kerül színre. A pompás kedvenc darab elsőrangú kiosztásban kerül ma este a színpadra. A nagyherceget Bérczi Ernő, Thurzó főhadnagyot Zilahy Gyula, dr. Peredit Thury Elemér, hugját Vajda Ilonka, a primadonnát Csanádi Irma, Asztalos Kálmán ügyvédet Kelemen Pál játsszák. Az előadásra olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy már napokkal ezelőtt tömeges jegyelvétel történt.

Vasárnap délután Nagyapó. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal, három órai kezdettel a «Nagyapó» című pompás mulattató énekes népjáték kerül színre, melyben Borbély Lili, Belezna Margit, Zilahy Gyula, Thury Elemér, Falusy István, Kassay Károly és Ligeti játszanak nagyobb szerepeket.

Kis gróf. Diadalmas körútjában vasárnap este érkezik a debreceni színpadra a «Kis gróf» oeprett, mely ez időszert a színpadi termékek legelső pozícióján áll siker tekintetében. A kitűnő operett vetélkedik az Artatlan Zsuzska operettel a népszerűség dolgában. Budapest nagy rekordot vívott ki s minthogy Debreczenben gondos előadásban és kitűnő kiosztásban kerül színpadra, bizonyosra vehető, hogy itt is diadalt arat az operett, melynek első előadása vasárnap este lesz bérletszünetben, utána következőleg pedig egyfolytában a C), A) és B) bérletek kapják. Az érdekes premier előadásra jegyeket előre lehet váltani a színházi pénztárnál. Az igazgatóság ez uton hívja fel a vidékről jönni szándékozók figyelmét, hogy ez előadásra jegyeikről idejekorán gondoskodjanak.

Mindenféle

Nyomatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

Halálra ítélték a temesvári rablógyilkost.

Akasztófára kerül Balázs István.

Temesváron, amint a «Debreczen» aís megírta Balázs István július 10-én megölte és kirabolta Löwinger Ferenc zálogháztulajdonost. A nagy bünpör tárgyalása most fejeződött be a temesvári esküdtszék előtt: Balázst halálra ítélték.

Ma volt a bünpör tárgyalásának utolsó napja. A perbeszédék már tegnap délután elhangzottak, a ma itárgyalás Virágh Béla elnök rezüméjével kezdődött.

A hosszú tárgyalás és a kiállott igazságok most már nagyon meglátszanak a vádlotton. Tegnap este Balázs István a fogházfelügyelő előtt azt a kívánságát fejezte ki, hogy gyónni akar. Elhívták hozzá a ferencvárosi rendházból Pugel Angelo szalvatoriánus atyát, aki ma reggel hét órakor meglátogatta Balázst a hőrtömben s háromnegyed óra hosszat időzött nála. Balázs egész éjjel nem aludt, reggel felé brómot kért és a ma itárgyaláson megtörve, nagyon rossz színben jelent meg.

Az elnök a tárgyalás megnyitásakor megkérdezte Balázs Istvántól, van-e valami mondanivalója?

— Nem vagyok bünös és nem vagyok Löwinger Ferenc gyilkosa — felelte a vádlott.

Ezután még egyszer felolvasták az esküdtekhez intézendő kérdések végleges szövegét, mire az elnök körülbelül ífélóra hosszat tartó rezümében a premeditációról tartott rendkívüli rdekes és tartalmas előadást az esküdteknek.

Háromnegyed tizenegy óra volt, mikor az esküdtek visszavonultak a verdikt meghozatalára.

A verdikt.

Féltizenkét óra volt, mikor Malonyai Zsigmond nyugalmazott kincstári ispán, az esküdtek főnöke jelentette, hogy az esküdtek meghozták verdiktjüket.

Arra a kérdésre, hogy bünös-e Balázs István abban, hogy július 10-én, délután egy óra tájban szurásokkal, és ütésekkel — előre megfontolt szándékkal megölte Löwinger Ferenc zálogháztulajdonost, — az esküdtek hétnél több igennel;

arra a kérdésre, hogy bünös-e Balázs abban, hogy idegen ingót halálos következményekkel járó erőszakkal azon célból vett el, hogy azokat eltulajdonítsa, az esküdtek ugyancsak hétnél több igennel felelték. A többi kérdés önmagától eszik.

Az elnök bevezettette Balázs Istvánt és közölte vele a verdiktet.

A vádlottnak egy arcizma sem rándult meg, mikor a súlyos határozatot közölték vele.

— Megértette a verdiktet? — kérdezte az elnök.

— Igen!

Az ügyész a 278. és 344. paragrafusok alkalmazását kérte, míg a védő igaz emberi érzésükre hivatkozva kérte a bírakat, hogy alkalmazassák a 92., enyhítő szakaszt.

Az elnök (Balázshoz): Van-e valami mondanivalója?

Balázs: Nyugodt lelkiismerettel veszek tudomásul mindent és elébe nézek a büntetésnek.

Háromnegyed tizenkét órakor vonult vissza a bíróság és közel háromnegyed óra itanácskozás után, félegy felé Virágh Béla elnök kihirdette az ítéletet.

A bíróság az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a 278. és 344. paragrafusok alkalmazásával halálbüntetésre ítélt Balázs Istvánt.

Az ítélet ellen az éítelt védője semmisségi panaszt jelentett be.

A közönség nagy megnyugvással fogadta az ítéletet, amelynek híre rögtön elterjedt a városban.

Borzalmas vasuti katasztrófa Franciaországban.

Félszáz halott a hullámsirban

A folyóba zuhant vonat.

A francia államvasutak nyugati vasúthálózatán halálvonatok járnak. Akárhány katasztrófa történt az államvasutakon, a legnagyobb részük ezekre a vonalakra esik, amelyeknek szolgálata hihetetlenül hanyag, pályái elavultak és elnyúttak, átjárói és hidai rozogák.

Tegnap hajnalban indult a 405. számú omnibuszvonat Angersből Poitier felé zsufova piaci kofákkal, munkásemberek iskolás gyermekeivel és gyári munkásokkal. Lehettek legalább másfélszázan. A kofák a poitiersi vásárra mentek. Reggeli öt órakor ért a vonat a Thouet-folyóhoz. Az egész környék olyan volt, mint a tenger, úgy megáradt a kis folyó és a Loire is kiöntött. Az omnibuszvonat rendes sebességgel haladt s egyszerre belezuhant a Thouet-folyóba. Ugy történt a katasztrófa, hogy az ár víz elmosta a kis vasuti hid pilléreit s mivel olyan magasan hömpölyögtek a hullámok, hogy a mozdonyvezető nem láthatta magát a hid pallóját és a sineket a víz alatt, nem is sejtette, hogy az egész hidat elsodorta az áradat.

Két mozdony volt kapcsolva az omnibuszvonat elé. Mind a kettő beleszaladt a vízbe és magával rántott két szerkocsit és három harmadosztályú személyvaggont. Két vasuti kocsi a folyó partján összetorlódott s nem zuhant a vízbe. Montreuil-Bellay mellett történt a szerencsétlenség. Ezen a környéken különösen mély a sebes folyású Thouet, amely különben sekély patak. A vízbezuhanó kocsikból csak az egyiknek teteje látszik ki. Tizenkét utas kimászott ebből a vagonból az ablakon át a kocsi fedelére s rémesen kiáltozott segítség után. Növelte a bajt, hogy mikor a katasztrófa bekövetkezett, még egészen sötét volt és nagy köd terjengett. A közelben nincsen vasútállomás, csak egy őrház. Innen adtak hírt Montreuilbe és Thouarsba a szerencsétlenségről.

Három órával később jött az első segítővonat Thouarsból. Orvosokat és kötszereket hozott.

Szőrnyű félelmében a vasuti kocsi tetején kapaszkodó tizenkét utas olyan jajveszékelt vitt véghez, hogy már messziről hallatszott. — Létrák azonban nem voltak a mentővonaton s órákba telt, míg Montreuilből megérkezett a tűzoltóság és egy csapat műszaki katona. Így sikerült késő délután partravinni a tizenkét remegő embert. Már beesteledett és a tűzoltók még mindig hozták ki az elsüllyedt vasuti kocsikból a megfulladt áldozatokat. Fáklyák világánál emberfeletti erővel dolgoztak a mentők. Különösen hősiességét tanúsítottak a műszaki katonák, akik a víz alá merültek, úgy hatoltak be a folyó fenekén lévő vasuti vagonokba. Ez a magyarázata annak, hogy a mentők közül tizenegyen odavesztek.

Augagnier közmunkaminiszter ma reggel jelentést kapott Thouarsból, hogy a vasuti katasztrófa áldozatai közül eddig harminc holttestet hoztak felszínre s még legalább husz halott van az elsüllyedt vagonokban. Hét vasuti alkalmazott is odaveszett.

A mostanihoz hasonló katasztrófa történt idestova tíz esztendő előtt a Loireon. Akkor huszonhét utas halt meg a hullámsirban.

KÖZGAZDASÁG.

Tőzsdék:

	Budapest	Wien
Magyar Hitelrészvény	349.—	349.50
Osztály	650.—	651.—
Államvasút	735.—	735.—
Jelzálogbank	488.—	488.50
Hazai bank	311.25	312.—
Leszámitolóbank	580.—	580.—
Magyar bank	719.—	718.—
Rimamurányi vasmű.	674.50	675.—
Salgótarjáni kőszén	674.—	674.—
Közüti vaspálya társ.	832.—	833.—
Városi vasút	423.—	423.—

Debreczeni papírok:

Általános Forgalmi Bank	400.—
Alföldi Takarékpénztár	350.—
Bank és Váltóüzlet R. T.	15.—
Bankégyesület R. T.	230.—
Debreczeni Bank	200.—
„ Első Takarékpénztár	360.—
„ Hitelbank	260.—
„ Gazdák Bankja	210.—
„ Városi	100.—
Gazdasági Takarékpénztár	205.—
Ipar- és Kereskedelmi Bank	740.—
Közigazgatási Bank	400.—
Leszámitoló és Pénzváltóbank	200.—
Nagymagyaralföldi Bank	210.—
Takarék- és Hitelintézet	350.—

Gabonátársaság

Budapesten:

Határidő:	
április búza	11.79
„ rozs	10.19
„ zab	9.78
május tengeri	8.48

Ellopott pásztoróra.

Két ügyvédjelölt kalandja.

A nyájasnak elkeresztelt olvasó meg fog bocsátani nekünk, hogy ismét a kötelező diszkrecióra hivatkozunk és ezzel megfosztjuk attól az élvezettől, hogy elárújuk neki annak a két ügyvédjelöltnek a nevét, akiknek mulatságos kalandja ma ugyancsak dolgot adott a rendőrségnek.

Mi — sajnos — mindössze csak annyit árulhatunk el, hogy a jogászfijuságnak ez a két jellegzettségű tagja — tegnap este kalandvegytől egve ödöngött a Piac-utca kapcsolt részén. — Még a korzó népe akkor nem oszlott el teljesen, amikor a két ifju két fejtűnően csinos és barátságos nőcskébe botlott bele. Bizony nem sokat tekerőriáztak, hanem minden indokolás nélkül lakásukra teára invitálták a kis lányokat. A nők sem voltak kivincsiak semmiféle kuriai indokolásra és a meghívást minden felebezés nélkül elfogadták. Még csak előterjesztéssel sem éltek és így igazán felesleges is volna részünkről részletesen ismertetni a tényállást, hogy hát tulajdonképpen hogyan is folyt le az a barátságos intim teaestély.

Ugy hisszük, kielégíthetjük mindenkinek a kíváncsiságát azzal, ha annyit mondunk el, — hogy a nőcskéket a teát a két ügyvédjelölt közös lakásán fogyasztották el, s a történelem feljegyzései szerint tévedésből csak a kora reg-

geli órákban tértek haza jó szüleik ölelő karjai közé.

A z egyik azonban — mint utólag kiderült — ugyancsak merő tévedésből a hosszúra nyúlt pásztoróra emlékeül magjával vitte a két ügyvédjelölt csinos, kis fiigrán asztali óráját is, ameyl egyuttal ébresztőül is szolgált.

Igy történt meg, hogy a két ifju — az óra eltűnése folytán — eláulták a nyolc órai tárgyalási terminust s azt táján mondanunk sem kell, hogy mindkettőjüket elmakacsolták. Különösen ez dühösítette fel őket annyira, hogy a rendőrségen bejelentették a pásztoróra órájának eltűnését, a melyet most már nagyban keresnek.

Szintelen riportok.

Érdckes debreceni esetek.

Egy debreceni orvos beszélt el:

Tegnap beteghez hívtak. Szegény családnál volt a beteg, egy fiatal leány. Amikor az orvos belépett a szegényes szobába, nyomban észrevette, milyen hideg volt a szobában és hogy a páciens didereg ágyjában.

Megsajnálta szegényt és távozáskor kivett zsebéből husz koronát, azt átadta a családapának és így szólt:

— Vegyenek rajta fát és szenet; fűtsenek jól be, nehogy a beteg még jobban megfázzon! Majd délután megint eljövök!

Este felé csakugyan vissza jött; legnagyobb meglepetésére azonban még mindig hideg volt a szobában.

— Miért nem fűtöttek be? — rivalt mérgesen az öreg családapára. — Hisz azért adtam a pénzt!

Mire ez csendesen felelé:

— Igen ám, de gondoltuk magunkban, ha már pénzünk van, elhívjuk a híres B. orvost. Mert mégis első az egészség!

A debreceni 3-ik honvédezdred egyik kapitánya kivitte századát a lövőterre, hogy a legénységet betanítsa a céltudatos lövés tudományába.

Előbb megmutatta a tancéltáblát, aztán kezébe vette a puskát és célzott.

Nem talált; elienben zavarba nem igen jött. Így szólt:

— Látod, így lösz te!

Ujra célba vette a fekete pontot; megint fel méternyire süvöltött el a céltől a golyó:

— Látod, így lö a káplár!

Harmadszor, negyedszer és ötödször is megismétlődött az eset. A kapitánynak mindig volt mentsége.

— Így lösz te, a káplár, az őrmester és mindenki, aki nem tud célózni...

Végre a hatodik próbálkozásnál eltalálta a célt.

Büszkén a mellére vert és így szólt:

— Es így célózok én!

A villamos ülőhelyei egészen megtoltek. — Két hölgy áll az ajtónál és sóvárgó tekintetet vetnek az ülőkre. Épp az ajtó közvetlen közelében két egész fiatal gyerek ül. Eilesik a hölgyek arcáról a pihenő vágyat, de meg nem mozdulnak, hogy kielégítsék azt.

Az egyik hölgy keserűen szólal meg, a másikkhoz intézve szavait:

— Látod, az én Nácikám, az jól nevelt fiu.

— Bizony, — mondá a másik.

— Nem olyan nevelten, mint mások, akik a viláért sem állnának fö i, hogy udvariasan átadják helyüket uri nőknek.

Félszemmel vőó sandítás a fiukra, akik visszasandítanak, de meg sem moccannak.

— Bizony, a te Nácikád, zsentlemen!

— De milyen! Igazi ur! Es fölkel, ha nőkiről van szó.

Az ötödik megállónál leszáll a két fiu. — Azonban még visszafordulnak az épp induló villamos felé és e szavakat kiáltják fel a hölgyekhez:

— Tiszteljük a jó Nácikát!

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Danabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **Vasárnapi istentisztelet.** Vasárnap délelőtt református templomunkban szolgálni fognak: A Nagytemplomban Szele György lelkész; a Kistemplomban 9 órakor Jánosi Zoltán lelkész; a Kistemplomban 11 órakor Könyves Tóth Kálmán lelkész; a Kossuth-templomban Polgár Gyula lelkész; a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár; a csapókeri imaházban Kovács János vallás okt. lelkész; a Homokkeri imaházban Uray Sándor lelkész.

— **A város és a miniszter.** Az első számú gazdasági ismétlő iskola ügyével a város nem tud egyezsége lépni a miniszterrel. Legújabb leiratában a miniszterium olyan kifogásokat tett, amelyek miatt az iskola átvétele késik. A miniszter több rendbeli kikötést tesz, ami terhes a városra nevezte.

— **A Szikszai házépítése.** A város új bérpalotájának építéséről szóló határozatot a belügyminiszter jóváhagyta. A város tanácsa felhívta a tisztii főügyészt, hogy a vállalkozókkal a szerződést kösse meg úgy, hogy az építkezéshez hozzá foghassanak.

— **Új internáus.** Az országos bírói és ügyészi egyesület Debreczenben internátust akar létesíteni. Kérvegyt intézett az egyesület a városhoz, hogy e célra adjon ingyen telket. A tanács tegnap foglalkozott a kérelemmel s azt bizottság fogja tárgyalni.

szívesen pártolja. Az ügyet a jog- és pénzügyi

— **A tégláskerti iskola.** A tégláskerti lakosság tudvalevőleg iskolát kért a várostól. A tanács tárgyalásokba bocsátkozott az egyházzal, amely megküldte válaszáat. Eszerint hajlandó a létesítendő iskolában két tanerőt alkalmazni, de kívánja, hogy az iskolát a város építtesse fel és rendezze be.

— **Jogász-soaré.** Fényes soaré rendez a jogászfűjség november hó 27-ikén a főiskola dísztermében. A soaré műsora a következő: 1. Nyitány. Előadja: Magyar Imre és fia zenekara. 2. Megnyitó. Tartja: Osváth Pál, a J. Ö. T. elnöke. 3. Tégla Gábor: Éjjeli zene. Előadja Ménes Lajos joghallgató, Magyar Imre és fia zenekarának kísérete mellett. 4. Schubert-Liszt: Du bist die Ruh! Rongorán előadja Pálffy Irénke urléány. 5. Költemények. Irta és felolvassa: Tóth Árpád, a Csokonai-kör tagja. 6. a) Haydn: Andante. b) Becker Hugo: Minuetto. Gordonkán előadja: Varin Ferenc joghallgató, zongorán kíséri Grósz Ernő zenekonzervatóriumi tanár. 7. Mulder R.: Staccato-Polka. Éneklé Uher Amadil urléány, zongorán kíséri Grósz Ernő zenekonzervatóriumi tanár. 8. Monológ. Előadja Bányay József joghallgató.

— **A tüdőbeteg-szanatórium.** A József kir. herceg-szanatórium egyesület tegnap leküldte a városnak a debreczeni tüdőbeteg-szanatóriumnak építésére vonatkozó szerződést. A város tanácsa mai ülésén a tervezetet elfogadta. A város a sanatóriumi épületekben a csatornázást és vízvezetékét létesíti.

— **Debreczen ismertetése.** Debreczen városát a «Képes Szalon» című lap képből és írásból ismerteti. A város 500 példányt kapott a lapból. Ezeket a példányokat szét fogják küldeni a városoknak, hogy az új egyetemi város fejlődéséről fogalmat alkothassanak.

— **Rablótámadó cigányok.** Szolnokról írják: Fegyvernek községben egy öttagú cigánykaraván megtámadott egy vásáros kocsi. A kocsin ülő vásárosok revolverlövésekkel védekeztek, mire a lövések zajára megjelenő csendőrök két cigányt letartóztattak, a többi elmenekült. A két elfogott cigány Kolompár Gombál és Lajos és nagy a gyanu, hogy részesei a két héttel ezelőtt elkövetett ceglédi rablógylakosságnak.

— **Szerajevó, a hazárdváros.** Az anektát tartományok, úgy látszik, nagyon hamar elszájtították a nyugati kultúrának olyan gyümölcseit, melyeket a büntető törvénykönyv kisebb-nagyobb büntetéssel sújt. Így például Szerajevóban arról panaszkodik mindenki, hogy a város tele van apró kávéházakkal, ahol éjszakánként vad szenvedéllyel üzik a hazárdjátékokat. A mit csak terem Bosznia és Hercegovina, a derek kereskedők és hivatalnokok azt mind eljárták, hogy egész tekintélyes összegek kerülnek gazdát. Mint szerajevóból írják, a rendőrségnek szeddán sikerült ilyen kártyabartlangot lelepleznie. Délután egy óra tájban Djukics rendőr a Predimaret-utcán észrevett egy embert, akinek a jobb keze össze volt vagdosva és nagyon vérzett. Előhívította a sebesültet, aki elmondta, hogy Karavodics Nalonak hívják és Kaukija Avdija kávéházban nagyobb pénzösszeget vesztett el kártyán. Dühében kést rántott ellenfelére, Huseinovic Arifra, de ez ellene fordította a kést és összevagdalta a kezét. A rendőrség azonnal házkutatást tartott a kávéházban és több csomag kártyát, valamint a «barbut»-játékhhoz szükséges kockát elkobozta.

— **Szivgörcsös ember a taitán.** Furcsa módon szállítottak be Német Péter munkást a Royal-szálloda elől, ahol szivgörcsöktől gyötörve esett össze. A 60. számú rendőr egy dögös taligára tette Német Pétert és úgy vitette a részeges csavargók közé. A mentők is megérkeztek a helyszínre, de természetesen Német Pétert már nem találták a Royal előtt.

— **Az ideiglenes feleségek.** Párisból írják: Egy idő óta megengedik a regrutáknak, hogy kétéves szolgálati idejüket mint férjek töltsék ki. Hogy összeegyeztethető legyen az a kötelesség, amit a haza iránt kell teljesíteniök, a házastársi kötelességekkel, a megházasodott ujoncnak olyan bizonyos kedvezmények járnak ki, amelyekkel a nőilen katonák nem élhetnek. Ez a kedvezmény most a legkülönbözőbb következményekkel jár. A francia vidéken házasságközvetítő irodák alakultak, amelyek a hadsereghez behívott fiatal férfiak számára ideiglenes feleségeket szereznek. Az irodák fiatal asszonyokat és leányokat szállítanak és kötelezik magukat, hogy egy bizonyos összeg fizetése ellenében a házassági és — a teljesített szolgálatidő után — válási eljárást lebonyolítják. Más oldalon pedig azt konstatálták, hogy a hadsereghez behívott ujoncok, mielőtt berukkolnának, szívük hölgyvel járulnak az anyakönyvvezető elé, hogy a szolgálati idejük alatt módjukban legyen ellenőrizni az imádott nőt, akít különben kénytelenek volnának elhagyni. Így történt azután, hogy a francia hadsereg vezetői a kaszárnyák látogatásánál gyakran konstatálják, hány ágy üres a hálótermekben, amelyeknek tulajdonosai a szomszédban házastársi kötelességeinek tesznek eleget.

— **Szerencsétlenség a borospincében.** Szabó Imre 30 éves napszámos boroshordókat gördített Érmihályfalván egy pincébe. A hordószállítás közben megcsuszott és jobb karját eltörte. Szabó Imrét beszállították a debreceni kórházba.

— **A dróttalan táviró sikerei.** Berlinből jelentik: A hajótechnikai társaság mai 13-ik közgyűlésén a dróttalan táviró-társaság igazgatója, Bredow, előadást tartott a dróttalan táviratozásról és közölte, hogy az utóbbi hetek orkán-szerű viharai dacra sikerült Neuenben az egy hegycsúcson álló táviróállomás száz méter magas vastornyára, mely szabadon áll és csak három drótsodrony tart függőleges irányban, még egy méter magas oszlopot emelni. A neueni 200 méter magas árboc az Eiffeltorony után a világ legmagasabb építménye és a legmerészebb létező vaskonstrukció.

— **A nagyváradai sikkasztás.** Nagyváradról jelentik: A Detrich-féle sikkasztás ügyében a polgármester Jelinek Géza helyettes-főszámvéve ellen elrendelte a jegyelmit. Andriksa rendőrségi számtiszt hallott először Detrich nyugtahasztási visszaéléséről, még április havában, amit azonnal jelentett a főszámvéve-helyettesnek. A hamisítás véletlenül a főszámvéve-helyettes bátyja, Jelinek Ferenc kárára történt. — Jelinek Gézának tehát tudnia kellett Detrich büntetés előzetü s más helyeken, többek közt Budapesten is sikkasztott, azonban futni hagyta.

— **Hajnal-mulató** Sikerekben gazdag estélye volt ismét a Hajnal-mulatónak, a mi «Jancsinc» című egyfelvonásos bohózzattal, amelyben a szereplők egymáson igyekeztek tultenni. Zobel Elza, Margitai, Farkas, Vas Feri, Vadafi, mindannyian elsőrendű alakítást nyújtottak. A magánszámokban is csupa ujdonságot hallottunk, de Bózyváry Sári kupléját a közönség tombolva követelte. Még kell még emlékeznünk Neszmélyi Izsó karnagyról, akít gyönyörű játékáért hatalmas tappsal jutalmazott a közönség.

— **Elpusztult téglagyár.** Temesvárról táviratozzák: Gyertyámos községben az éjjel tűzvész elpusztította Klósz Ferenc téglagyárát. A temesvári tűzoltóság tíz órákor segítségül sietett. A község lakossága mély álomban volt és csak néhány téglagyári munkás fáradozott a temesvári tűzoltósággal a tűz lokalizálásánál, ami csak reggel hat órákor sikerült. Klósz és családja nem voltak otthon. A kárt félmillió koronára becsülik. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen.

— **A dísznöperzselés szezonja.** Még se hirt, se hamva a télnek, de már azért készülődnek a városban a híres dísznöölésekre. A rendőrség a perzselési szezon beálltára való tekintettel tudatja a közönséggel, hogy dísznöperzselést engedély nélkül csak a Wesselényi-téren, Bocskai-téren és a Csapó-utcai és Péterfia-utcai temetők előtt szabad folytatni. Természetesen a szemetet és pernyét el kell az illetőknek takarítani.

— **Anyakönyvi hírek.** Az állami anyakönyvi hivatalban ma az alábbi elhalálozásokat jegyezték be a kerület halotti anyakönyvébe: Molnár István ref. 1 hónapos, Kaszás Erzsébet ref. 19 éves, Kardos Antalné ref. 22 éves, Árvay László rk. 60 éves.

— **Jászági táncmulatság.** Szolnokról írják: A jászladányi Lakos-féle kocsmában tegnap táncmulatság volt, amelyen Katona Andor husz éves legény Száva Franciskával táncolt. Sándor Ignác falubeli legény állandóan a fiatalok körül lábatlankodott és csak akkor tűnt el hirtelen, mikor Katona egyszerre tántorogni kezdett és összeesett. Mikor Katonát félre vitték és felgombolták ruháit, észrevették, hogy halálos szurás érte. Orvos sem tudott már segíteni rajta, reggelre meghalt. A gyilkossággal mindjárt Sándort gyanúsították, akít, bár megszökött, a csendőrök hamar kézrekerítettek. — Kihallgatásakor bevallotta, hogy Pintér és Biro legénytársai, akik régi haragosai Katonának, biztatták fel a gyilkosságra.

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, Kolozsvári jogi vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít:

Dr. POLCZ REZSŐ ügyvéd jogi szemináriuma s jogalkalmazást tanító intézete

Kolozsvár, Egyetem-utca 7. szám.

Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd-szakerk készítene elő.

Két öngyilkosság Hajduböszörményben.

A halál legújabb önkéntesei.

Két öngyilkosságról is jelent egyszerre hajduböszörményi tudósítónk. Mindkét öngyilkos megunta természetesen az életét — ezt már mondanunk sem kell —, az egyik azért, mert állandóan egyenetlenkedésben élt a családjával, a másik pedig reménytelen szerelme miatt.

Németi István böszörményi kerékgyártó nem a legjobb viszonyban élt a családjával. Napirenden voltak házában a kisebb-nagyobb erpátvarok, amelyek végképen elkésztették az életét. Ezért határozta el magát Németi István a halálra.

Régóta kifőzte már a tervét. Állandóan buskomor volt, mióta halálos gondolatokkal foglalkozott. Szörnyű tervét ma hajtotta végre. — Szobájának a mestergerendájára akasztotta fel magát. Mire ráakadtak, nem volt már benne élet.

Németi Istvánt özvegye és négy árvája gyászolja. Hajduböszörményben általános a sajnálkozás az zerencsétlen életerős fiatalember korai vége felett.

A halál második böszörményi önkéntese Gál Lajos fiatal gazdálkodó. Reménytelen szerelmmel szerette Böszörmény egyik leggazdagabb birtokosának szép leányát.

A reménytelen szerelem őt is buskomorná tette. Mindjobban és jobban elvesztette az élethez való kedvét. Halálos gondolatai elől tegnapelőtt a halálba akart menekülni. Revolvert vásárolt és föbe lötte magát.

Eszméletlenül, vérbefagyva találtak Gál Lajosra, aki tegnapelőttől egészen ma este szenvedett. Erős szervezete tusára kelt a halállal, a mely végre megszabadította kinjaitól.

Mindkét öngyilkos temetésére a debreceni kir. ügyészség az engedélyt megadta.

Megakarta ölni a felesége állítólagos csábítóját.

A Teleki-utca szenzációja.

A Teleki-utca 7. szám alatt lakik Borsi Sándor vasúti fekező. A vonatos élet kutya élet és Borsi többet utazik, mint amennyit odahaza van. Társaitól, jó vagy rosszakaróitól régóta hallott már célozgatni arra, hogy amíg ő uton van, addig odahaza megcsalja a felesége.

Tegnap este künn járt az állomás vezénylőtiszt hivatalában egy csinos fiatal ember, aki melegen érdeklődött az iránt, hogy meddig lesz Borsi szolgálatban.

Megmondták ezt a férjnek kollégái. Borsi rosszat sejtve tért haza lakására, ahol tényleg ott találta felesége állítólagos udvarlóját. A fiatal ember elmenekült. Borsi után.

Ki tudja, hogy mi történik, mit el nem követ a feldühödött ember, ha Háda Sándor közrendőr elélyes és tapintatos fellépése meg nem akadályozza a tragédiát. A Borsi kezéből kicsavarta a kést és mindkettőjüket: a férjet és az udvarlót bekísérte a bűnügyi osztályra, ahol Ozory István rendőrkapitány hallgatta ki őket.

Kiderült, hogy a fiatal ember tényleg sokat járt a Borsi felesége után, sőt többször botrányt is rögtönzött a férj távollétében, aki már számtalanszor megtenyegette, hogy ne dulja fel a családi békéjét. Sem szó, sem kérés nem használt. A fiatal ember továbbra is az asszony körül szeretett volna legyeskedni. Tegnap este is beállított a lakására és a végzetes családi tragédiát csupán csak a véletlen és Háda rendőr akadályozta meg.

TÁVIRATOK.

Uri fiuk tolvajbandája.

Arad, nov. 24. Davidovics Lipót aradi kereskedő feljelentést tett a rendőrségen tizenhatéves fia ellen, aki apja távollétében annak üzletéből társaival együtt sok árut lopott el. A rendőrség megállapította, hogy Davidovics fia több aradi diákkal együtt tolvajbandát alapított és rendszeresen fosztogatta az üzleteket és az áruszállító kocsikat. A banda tagjai között van egy városi tisztviselőnek három fia és több középiskolai tanuló.

Az erdélyi kasszafurók.

Szamosujvár, nov. 24. Désen és Szamosujvárt ismeretlen betörő több kasszafurást követett el. Tudósítónk jelenti, hogy tegnap a szamosujvári rendőrség letartóztatott egy embert, akire a személyleírás ráillik. Bekísérték a dési ügyészség fogházába, de eddig még nem hallgatták ki és nem is szembesítették a kereskedősegéddel, aki neki a betörő szerszámokat eladta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Felmentett hírlapíró.

Temérdek zajos éjszakát lumpoltak át Buzinkay Gábor és Moldován László gazdának, a debreceni «arany ifjuság» tagjai. Egy ilyen át-lumpolt éjszaka után részeg állapotban minden ok nélkül tetleg bántalmaztak két kereskedő segédet, akik békésen mentek munkájuk után, az üzletet kinyitni. A verekezésnek a rendőrség vetett véget, amely súlyos pénzbüntetéssel sújtotta az ifjakat.

Megírta ezt egyik helyi lapban több cikk keretében Erdély Lajos dr is, aki később úgy értesült, hogy a gazdászokat kicsapták a gazdasági akadémiáról. Ezt az értesülését egy hírből közölte. Emiatt aztán sajtópört indítottak ellene Buzinkayék, rágalmozással vádolván meg az újságíró.

A debreceni törvényszék ma tárgyalta ezt az ügyet Hoffmann József kir. táblabíró elnökelete alatt. A főmagánvádlókat Jóna Kálmán dr képviselte, Erdély dr személyesen védekezett.

Előadta a vádlott, hogy magát bűnösnek nem érzi, őt a közérdek, a békés polgárok védelmének célzatta vezette cikke megírásánál szemben a botrányokban utazó főmagánvádlókkal. Bizonyítani kívánja, hogy az eset úgy történt, mint ahogy ő azt megírta, a főmagánvádlók pedig csakugyan részesültek fegyelmi büntetésben, ha nem is csapták ki őket. Ez az értesítése azonban jóhiszemű volt és sértő szándék nem vezette ennek megírásánál, hanem csak a közérdek.

A bizonyítási eljárás lefolytatása után Jóna Kálmán dr fenntartotta a vádat és enyhe büntetést kért.

Erdély Lajos dr védőbeszédében kiemelte, hogy sohasem a büntetés a megszegyenítő valakire, hanem a büntetés alapjául szolgáló tény. Nem az a fontos tehát, hogy főmagánvádlókat csakugyan kicsapták-e, hanem az, hogy azt a cselekedetet, amiért a fegyelmi büntetés bekövetkezett, tényleg elkövették-e? Ez pedig bebiztosítást nyert, valamint az is, hogy fegyelmi büntetés tényleg kaptak a főmagánvádlók. Ha tehát tévedett is a büntetés fokozatában, ezért nincs okuk oly tulságosan féltékenykedni a becsületükre főmagánvádlóknak.

A törvényszék elfogadta a vádlott védekezését és őt az ellene emelt vád alól felmentette.

Buzinkayék ügyvédje az ítélet ellen felébezt.

A vihar.

Onosz eredetű fordította RÓBERT OSZKÁR.

10.

Folytatás.

Hirtelen a mai nap eseményei ötlöttek fel benne: Lawrenko, a kövér, elpuhult ember, az óriási ércetomb ott künn a tengeren, mely mint félelmetes szörnyeteg fetreng a vizeken és aztán, ami holnap jön... Egyszerre bensője legtitkosabb mélyéből villámgyorsan feltörő düh kapta meg. Nem talált semmit, amin haragját kitöltené, nem tudta, min temboihatná ki magát. Minden sivar volt most neki és végtelenül rideg. Mint szürke, nyomasztó köd, kínos üresség telepedett az agyára. Görcsösen és erőltetlően lóbálta meg öklét. Azonban e pillanatban halkán becsapódott egy ajtócska és a sötétben, mint az esti szélben libbenő, könnyed kis felhő, Sinotska közeledett.

Kontsajew elfelejtette gondolatait, sípkáját gépiesen még mélyebben szorította fejébe és délceg, szép mozdulatainak érzetében boldogan ment Sinotska elébe. A leány feléje nyújtotta meleg kis kezét és örvendve csodálkozó szemmel reámosolyogtak gyöngéd vonalú arcocskájából, mely fiatal és hamvas volt, mint a tavasz.

— Jónapot — szólott Kontsajew tömör, férfias hangján. Hová megyünk? A tengerhez? — Vagy a parkba?

Sinotska figyelmesen nézte.

— Nem, nem, a parkba...

Hallgatva, mentek ki az utcából az üres bulvárra. Lassan haladtak előre. Mindketten önkéntelen a távolra néztek és zöld lángra függesztették tekintetüket. Aztán átmentek a homályos fason, amelynek nyhén fénylő, apró kavicsai halkán ropogtak lépéseik alatt. Mindenható csend övezte őket. Jobbra és balra bokrok és fák feketéllettek, melyek mögött sűrű sötétség terjengett; majd megnőtt az, majd szertefoszlott a tisztásokon. Előttük pedig, mintegy álomban, mely ezüstfénygel világított egy csillag. Ugy látszott, hogy ez a csillag a faszor végéről hívogatja őket derűsen fénylő ábrázatával és ők feléje igyekeznek.

Ezek a sétaték egy idő óta már olyan hallgatagok, feszültek és különösek voltak, mint egy elfojtott szó. A forró, őszinte gondolataik, amelyeket egymásnak elmondtak, langyosak, halványok és főként feleslegesek lettek. Mint a könyv nyű lepel két egymást kereső meleg embert között. Ebben a lázas bágyadtságban lobogott valami, törte magát felfelé; lángba akarta borítani őket. De fiatalságuk és tisztaságuk érzete átlátszó, hideg réteggént ékelődött közéjük. És ők nem tudtak mondani egymásnak semmit és nem tudták megérteni egymást. Megborzadtak, ha elgondolták. Akkor valami felérhetetlen nagy vágyakozva kívánt lehetetlenség esnek meg, amire gondolni sem lehet...

Igy mentek egymás oldalán és a meleg, nehéz illatoktól átjárt sötétség eltakarta izzó kívánságoktól tüzes arcukat. Körülöttük teljes volt a csönd. Csak a kavicsok ropogtak, halkán csörrenvel lábaik nyomán.

És, — különös volt, — nem Kontsajew, az erős, szilaj férfi, hanem a kis, gyöngédszívű leány volt az, aki először talált szavakat.

— Nos, mi lesz holnap? — kérdezte Sinotska alig hallhatóan, mintha félne valamitől és nem fordította el szemét a csillagsodától, mely aláhajolt a fekete földekre.

Kontsajew megszólalt. Hangja bizonytalanul folyt és érezte, hogy egészen mást mond, mint amit akar s ami egész nap hevítette éns gyötörte. Mint mikor a vésszen harsogó, lázongó muzsikába folyton egy különös, rejtelmes és izgalmas akkord csendül bele, mely majd felbug, majd elhalkul — úgy Kontsajew szavain, melyek a lefolyt napról beszéltek, egyre valami más hang szűrődött át, amelyre mindketten ösztönszerű feszültséggel figyelték.

Folytatjuk.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY.

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., mindegy további szög 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

A Homok-kertben 2800 négyszögöl, melyből 700 négyszögöl termő, a földi részben termő, részben üres szőlőföld, haszonbérbe kiadó. A terület az újonnan nyitott fő-utca vonalában van. Értekezhetni lehet alulírottánál dr. Irinyi István ügyvéd, Debreczen, Arany János-utca 4-ik szám.

KIADÓ LAKÁSOK. Csapó-utca 10. szám alatt udvari lakás, az emeleten egy vagy két szoba butor nélkül kiadó. Értekezhetni Csapó-utca 10, az emeleten.

Könyvelő jó irással egy női divatüzletben jobb fizetéssel alkalmazást talál. — Irásbeli ajánlatok a kiadóhivatalba.

Egy jó családból való fiú term. szabó tanulónak teljes ellátással felvétetik Halván-u. 6. sz. alatt. Ugyanott egy darabszámos jó nagymunkás is felvétetik.

Kisebb gázkályha (Piccolo) eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel legjobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Országos hangjegykölcsönző intézet, Andrássy-ut 47. Tessék prospektust kérni.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15.) — Éjjel 66. sz. (Péterfia-u. 70).

Szives tudomásul! Tiszteit tisztefeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy temetkezési intézetünket a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk új gyászkoosikkal, díszletekkel szereltük fel. Teljes szobabehúzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtleníve) teljesen szegek nélkül végezzük. **Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztoságos verseny.** A gyászos házaknál kegyeletserítően nem tolakodunk. Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetések felvétele végett.

Tisztelettel

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Brüsszel és Buenos-Aires 1910: 3 Grands-Prize.

Az eredeti Wolf szerkezetű

szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szelepmentes szabotossági vezényművel, 10-800 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóságuk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzem részére a legelőnyösebb erőforrást képezik.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

budapesti képviselője: Boros Artúr okl. gépészmérnök Rottenbiller u. 33.

Összegyártás 800,000 lóerőn felett.

Eltünteti a szeplőt,

CSORBA-féle

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhullást okozó gombásodást a

ORGONA-CRÉM ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1.20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények ártalmas anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógyszertárban és az egyedüli készítőnél CSORBA JANOS gyógyszertárban KECSKEMÉTEN.

Kókusz-zsir, köser, legfinomabb gyártmány, libazsirt fölülmulja. Főzéshez, sütéshez kiváló. Ötkilós postadoboz franko 7.50. Kókuszvaj 8 korona. Pollacsek Fülöp és fia Nyírbátor.

Csemegemézet ötkilós csinos postadobozban bárhova bérmentve 8 K utánvétellel szállít az Első Magyar Méz kiviteli Vállalat. Balatonfőkajár. Prospektus ingyen.

Belmadiamesterek csizmaszárba való papiros kiló és mázsánsként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes isz.pfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitünő eredménnyel használatnak főleg csuszobántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés. Intányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

FEDÁK

Cipőcrém-et?

Mert

szépfényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a

legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy más doboz

30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli

olcsóság

HUNNIA

műterem képei, levelezőlapjai

szépek, olcsóak, tartósak.

Műterem: Csapó- és Piacz-utca sarok.

ÁTHELYEZTEM

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Stenczinger-házból, annak lebontása miatt, a már több mint tíz év óta fennálló **papir-, író és rajz-szerkereskedésemet a fényképészeti szaküzlettel Piac- és Csapó-utca sarkán lévő Takaré- és Hitelintézet ujonnan épült palotájába helyeztem át, ahol is azt**

teljesen újonnan

rendeztem be, úgy, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

PAPIR

Író- és Rajz-szerkereskedésemet a Fényképészeti szaküzlettel ::

Piac- és Csapó-utca

sarkára, a Takaré- és Hitelintézet új palotájába ::

Különösen b. figyelmébe ajánlom a dusan felszerelt

**Csomagos ——— Dohozos
Levélpapirokat,**

melyekből állandóan óriási választéku raktárt tartok és ezáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőimnek a legjutányosabb árakkal szolgálhatok.

Raktáron tartok iskolai és irodai szereket, rajzszközöket, üzleti és emlékkönyveket, levelezőlap albumokat.

Legújabb felvételű képes levelezőlapekből rendkívül nagy választék.

Telefon
330.

HOROVITZ ZSIGMOND

Telefon
330.

Darabos-u 7. sz. házamban villanyerőre berendezett

Könyv- és Műnyomdában névjegyek, eljegyzési, esküvői és bál meghívók, bankok, hivatalok, vállalatok, iparosok és kereskedők részére szükségelt nyomtatványok, valamint „Typograph” szedőgépeken művek, hírlapok, folyóiratok stb. gyorsan készülnek.

DEBRECZEN, ESTI HIRLAP napilapok és a DEBRECZENI TÁJÉKOZTATÓ kiadóhivatala
Telefon: 412.

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Telefon: 412.

